

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA.410.003.04.2019

Paweł Jakubczak
Mazowiecki Wojewódzki Lekarz Weterynarii
Wojewódzki Inspektorat Weterynarii z siedzibą
w Siedlcach
ul. Kazimierzowska 29, 08-110 Siedlce

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/084 – Bezpieczeństwo żywności

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Wojewódzki Inspektorat Weterynarii z siedzibą w Siedlcach ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Paweł Jakubczak, Mazowiecki Wojewódzki Lekarz Weterynarii ² , od 18 czerwca 2018 r. Poprzednio, w okresie objętym kontrolą, funkcję kierownika WIW pełnili: – Beata Anna Tomanek, Mazowiecki Wojewódzki Lekarz Weterynarii, od 7 marca 2016 r. do 10 maja 2018 r.; – Stanisław Tęśiorowski, Zastępca Mazowieckiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii, od 11 maja do 17 czerwca 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Przygotowanie organizacyjne do wykonywania zadań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa i jakości żywności. 2. Realizacja zadań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa i jakości konsumowanej żywności. 3. Skuteczność systemu bezpieczeństwa i jakości żywności. 4. Działania informacyjne, promocyjne, edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa i jakości żywności.
Okres objęty kontrolą	Lata 2017-2018.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie
Kontroler	Robert Kaczmarczyk doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr LWA/38/2019 z 22 stycznia 2019 r. (akta kontroli tom I str.1-2, 5-7, 9-10, 461, 471-472)

¹ Dalej także: WIW lub Inspektorat.

² Dalej także: MWLW.

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2017-2018 MWLW prawidłowo realizował zadania dotyczące zapewnienia bezpieczeństwa produktów żywnościowych pochodzenia zwierzęcego.

Struktura organizacyjna WIW została dostosowana do celów i zadań Inspekcji Weterynaryjnej na szczeblu wojewódzkim. Pracownicy Inspektoratu, do których zadań należało przeprowadzanie kontroli w Powiatowych Inspektoratach Weterynarii⁵ w zakresie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności pochodzenia zwierzęcego, posiadali wymagane wykształcenie kierunkowe oraz brali udział w szkoleniach dotyczących przedmiotowych zagadnień.

MWLW przeprowadzał kontrole (planowe i doraźne) oraz audyty dotyczące prawidłowości wykonywania przez Powiatowych Lekarzy Weterynarii⁶ zadań dotyczących nadzoru nad bezpieczeństwem artykułów żywnościowych pochodzenia zwierzęcego. Po ujawnieniu nieprawidłowości podejmował działania w celu doprowadzenia do ich usunięcia. Otrzymywane od PLW powiadomienia w sprawie stwierdzonych zagrożeń dla bezpieczeństwa artykułów żywnościowych, MWLW niezwłocznie przekazywał do systemu RASFF⁷. Współpracował z innymi organami w zakresie bezpieczeństwa żywności, m.in. przekazując tym organom informacje o wynikach monitoringu chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych. Określał, w ramach budżetu zadaniowego, wskaźniki/mienniki służące do oceny realizacji celu, dotyczącego zapewnienia bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego przez organy Inspekcji Weterynaryjnej z terenu województwa mazowieckiego. Pełną i terminową realizację zaplanowanych zadań utrudniała w badanym okresie fluktuacja kadr w komórkach organizacyjnych WIW zajmujących się przeprowadzaniem badań audytowych oraz wykonywaniem badań laboratoryjnych próbek produktów żywnościowych pobieranych przez PLW.

W działaniach MWLW stwierdzono nieprawidłowość polegającą na niewywiązywaniu się z obowiązku ustalania kierunków działania Inspekcji Weterynaryjnej na terenie województwa mazowieckiego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Przygotowanie organizacyjne do wykonywania zadań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa i jakości żywności

Opis stanu faktycznego

1.1. Zgodnie z Regulaminami Organizacyjnymi WIW z 2015 r.⁹ oraz 2018 r.¹⁰ zadania MWLW w zakresie sprawowania bieżącego nadzoru weterynaryjnego nad bezpieczeństwem i jakością zdrowotną żywności przypisane zostały

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej także: PIW.

⁶ Dalej także: PLW.

⁷ System wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach (Rapid Alert System for Food and Feed).

⁸ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Ustalony zarządzeniem MWLW Nr 14 z 26 sierpnia 2015 r.

¹⁰ Ustalony zarządzeniem MWLW Nr 166 z 24 września 2018 r.

do realizacji w szczególności Zespołowi do spraw bezpieczeństwa żywności¹¹.
Do zadań tego Zespołu należało m.in.:

- sprawowanie kontroli wykonywania zadań ustawowych przez Powiatowych Lekarzy Weterynarii, zgodnie z zakresem działania Zespołu;
- sprawowanie nadzoru nad realizacją przez PLW instrukcji Głównego Lekarza Weterynarii¹² dotyczących produktów pochodzenia zwierzęcego;
- sprawowanie nadzoru nad realizacją Krajowego programu badań kontrolnych obecności substancji niedozwolonych oraz pozostałości chemicznych, biologicznych i produktów leczniczych u zwierząt i w żywności pochodzenia zwierzęcego¹³;
- przyjmowanie i przekazywanie informacji w ramach systemu RASFF;
- opracowywanie planów kontroli problemowych oraz realizacja kontroli problemowych i doraźnych;
- rozpatrywanie skarg i wniosków;
- prowadzenie szkoleń.

Za realizację zadań MWLW dotyczących przeprowadzania audytów kontroli urzędowych odpowiedzialny był Zespół do spraw audytu kontroli urzędowych¹⁴.

(akta kontroli tom I str. 14-66)

Liczba pracowników WIW-BŻ wykonujących zadania w zakresie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności kształtowała się w badanym okresie następująco (wg stanu na dzień): 1 stycznia 2017 r. - sześć osób; 1 stycznia 2018 r. – pięć osób; 31 grudnia 2018 r. – siedem osób. Wszyscy byli zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy. MWLW nie określił liczby etatów na zatrudnienie w tym Zespole.

Wszystkie osoby zatrudnione w badanym okresie w Zespole BŻ spełniały wymogi dotyczące wykształcenia, określone w opisach stanowisk pracy¹⁵ (siedem osób posiadało wykształcenie wyższe weterynaryjne, dwie – wyższe zootechniczne, a jedna - wyższe z zakresu technologii żywności i żywienia człowieka). Wszyscy posiadali sporządzone na piśmie zakresy obowiązków i uprawnień.

(akta kontroli tom I str. 65-82, 101-110, 462-464, 473-493; tom V str. 219, 221-225)

1.2. MWLW nie ustalił kierunków działań Inspekcji Weterynaryjnej na terenie województwa mazowieckiego, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt. 1 *ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej*¹⁶.

MWLW wyjaśnił m.in., że kierunki działań wynikają wprost z zadań określonych *ustawą o Inspekcji Weterynaryjnej*. GLW w szczególnych przypadkach wskazuje (poprzez wydawanie poleceń lub wytycznych) bardziej konkretne wskazówki, czy też kierunki działań Inspekcji, uwzględniając ich właściwość miejscową. W ocenie MWLW taki tryb postępowania w odniesieniu do działań wykonywanych przez Inspekcję był wystarczający.

(akta kontroli tom I str. 3, 111, 464-465; tom V str. 368-369)

1.3. Pełnomocnik MWLW ds. audytu opracowywał w badanym okresie programy audytu kontroli urzędowych dla województwa mazowieckiego, które podlegały zatwierdzeniu przez MWLW. Określano w nich tematy audytów, PIW planowane

¹¹ Dalej także: Zespół BŻ lub WIW-BŻ.

¹² Dalej także: GLW.

¹³ Dalej także: Krajowy program badań kontrolnych.

¹⁴ Dalej także: Zespół ds. Audytu.

¹⁵ Wykształcenie wyższe weterynaryjne lub inne wyższe z zakresu spraw należących do właściwości Inspekcji Weterynaryjnej.

¹⁶ Dz. U. z 2018 r. poz. 1557.

do objęcia audytami w poszczególnych tematach oraz miesiące, w których poszczególne audyty miały być przeprowadzone.

W programie audytu kontroli urzędowych na 2017 r. zaplanowano objęcie audytami ogółem 17 PIW, w ramach następujących trzech tematów:

- „Kontrole urzędowe w nadzorze nad dobrostanem zwierząt w transporcie w roku 2016 r. i 2017 do dnia audytu” (audytem objętych miało być siedem PIW);
- „Audyty sprawdzający, mający na celu ocenę skuteczności działań naprawczych podjętych przez PLW w następstwie audytu przeprowadzonego w 2016 r. w zakresie „Kontroli urzędowych wynikających z nadzoru PLW nad zatwierdzonymi zakładami Sekcji V – mięso mielone, surowe wyroby mięsne i mięso odkostnione mechanicznie w roku 2015 i 2016 do dnia audytu, w tym zarządzanie kontrolami i ich weryfikacja” (audytem objęte miały być trzy PIW);
- „Kontrole urzędowe w nadzorowanych chłodniach składowych i zakładach przepakowania z uwzględnieniem planu kontroli urzędowych oraz kontroli przed certyfikacją wywozu do krajów trzecich w roku 2016 i 2017 do dnia audytu” (audytem objęte miało być siedem PIW).

W programie audytu kontroli urzędowych na 2018 r. zaplanowano objęcie audytami ogółem 14 PIW, w ramach następujących pięciu tematów:

- „Kontrole urzędowe w gospodarstwach w nadzorze nad realizacją krajowych programów zwalczania niektórych serotypów Salmonella w roku 2017 i 2018 do dnia audytu w stadach: brojlerów gatunku kura, hodowlanych gatunku kura, niosek gatunku kura, indyków rzeźnych i hodowlanych” (audytem objętych miało być pięć PIW);
- „Audyty sprawdzający, mający na celu ocenę skuteczności działań naprawczych podjętych przez PLW w następstwie audytu przeprowadzonego w 2017 r. z zakresu „Kontrole urzędowe w nadzorze nad dobrostanem zwierząt w transporcie w roku 2016 i 2017 do dnia audytu” (audytem objęty miał być jeden PIW);
- „Audyty sprawdzający, mający na celu ocenę skuteczności działań naprawczych podjętych przez PLW w następstwie audytu przeprowadzonego w 2017 r. z zakresu „Kontrole urzędowe w nadzorowanych chłodniach składowych i zakładach przepakowania z uwzględnieniem planu kontroli urzędowych oraz kontroli przed certyfikacją wywozu do krajów trzecich w roku 2016 i 2017 do dnia audytu” (audytem objęty miał być jeden PIW);
- „Nadzór nad transportem i ubojem drobiu dotkniętego serotypem Salmonella objętym krajowym programem zwalczania oraz rozbiorem i przetwórstwem mięsa pozyskanego z tych zwierząt w roku 2017 i 2018 do dnia audytu” (audytem objęte miały być dwa PIW);
- „Kontrole urzędowe w nadzorze nad rozlewniami miodu” (audytem objętych miało być pięć PIW).

(akta kontroli tom I str. 112-119, 466)

Program audytu na 2018 r. był dwukrotnie aneksowany. Aneksem Nr 1 z dnia 17 września 2018 r. zmieniono temat audytu, który miał być przeprowadzony w PIW w Żyrardowie. Zamiast audytu dotyczącego kontroli urzędowych w nadzorze nad rozlewniami miodu, zaplanowano przeprowadzenie w tym Inspektoracie audytu „Sprawdzenie utrzymywania wdrożonych działań potwierdzonych przez powiatowych lekarzy weterynarii w dokumencie – Karta działań i potwierdzenia realizacji – w związku ze stwierdzonymi niezgodnościami w trakcie audytów w latach

2011-2016". Zmiana wprowadzona aneksem nr 2 z dnia 2018 r. dotyczyła zmniejszenie z dwóch do jednego, liczby PIW zaplanowanych do objęcia audytem w ramach tematu „Nadzór nad transportem i ubojem drobiu dotkniętego serotypem Salmonella objętym krajowym programem zwalczania oraz rozbiorem i przetwórstwem mięsa pozyskanego z tych zwierząt (...)”.

(akta kontroli tom I str. 118-119, 121-126)

Zastępca MWLW wyjaśniła, że zmiana wprowadzona aneksem nr 1 wynikała z faktu zakończenia działalności w zakresie rozlewu miodu przez jedyny podmiot prowadzący taką działalność na terenie powiatu żyrardowskiego. Przyczyną zmiany wprowadzonej aneksem nr 2 był fakt, że jedna z dwóch osób zatrudnionych w Zespole ds. audytu została na własną prośbę przeniesiona do pracy w Wojewódzkim Inspektoracie Weterynarii w Poznaniu, w związku z czym, od września 2018 r. Zespół ten funkcjonował jedynie w składzie jednoosobowym. Wskazała również, że GLW zaakceptował wprowadzenie ww. zmian.

(akta kontroli tom I str. 467-468)

1.4. Zgodnie z opracowanymi w WIW planami kontroli na 2017 r. i 2018 r., zarówno w jednym jak i w drugim roku, przedmiotem kontroli planowanych w PIW w zakresie bezpieczeństwa żywności miały być te same zagadnienia, tj.:

- poprawność realizacji planu badań monitoringu pozostałości, planu badań radioizotopów cezu oraz planu badań dioksyn;
- nadzór PLW nad urzędowymi lekarzami weterynarii;
- nadzór PLW nad bezpieczeństwem żywności;
- nadzór PLW nad ubojem zwierząt gospodarskich (kontrole sprawdzające wykonanie wniosków wynikających z kontroli NIK)

Dodatkowo w planie na 2017 r. zaplanowano przeprowadzenie dwóch kontroli w PIW dotyczących nadzoru PLW nad zakładami produkującymi żywność pochodzenia zwierzęcego.

W ww. planach kontroli uwzględniono również przeprowadzanie co miesiąc kontroli podmiotu zajmującego się produkcją mięsa, w zakresie spełniania wymagań dotyczących jego eksportu do USA.

(akta kontroli tom II str. 1-31)

Zastępca MWLW wyjaśniła, iż w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły nowe zagrożenia skutkujące koniecznością zmiany planów kontroli.

(akta kontroli tom V str. 220)

1.5. W okresie objętym kontrolą pracownicy Inspektoratu uczestniczyli w 23 szkoleniach (14 w 2017 r. i dziewięciu w 2018 r.), których tematyka dotyczyła (w zróżnicowanym stopniu) zagadnień związanych z bezpieczeństwem żywności oraz sprawowaniem nadzoru weterynaryjnego w tym zakresie, m.in.: „Badanie pozostałości chemicznych w żywności i u zwierząt”; „Zagrożenia mikrobiologiczne w produkcji żywności pochodzenia zwierzęcego”, „Plan higieny zakładu mięsnego”, „Przepisy USA oraz ich egzekucja w zakładach sektora mięsa czerwonego i drobiowego”, „Podstawy przetwórstwa spożywczego i technologia żywności”, „System HACCP dla inspektorów weterynaryjnych nadzorujących żywność pochodzenia zwierzęcego z elementami audytu”. W badanym okresie, udział w co najmniej jednym takim szkoleniu wzięło ogółem 11 pracowników WIW, w tym wszyscy pracownicy (10 osób) zatrudnieni w Zespole BŻ.

(akta kontroli tom I str. 138, 171-175; tom V str. 221-225)

Obowiązujące w badanym okresie w WIW zasady organizacji szkoleń dla pracowników tej jednostki określone zostały kolejno w:

- Procedurze administracyjnej PA-03 pn. *Organizacja i prowadzenie szkoleń dla pracowników Wojewódzkiego Inspektoratu Weterynarii z siedzibą w Siedlcach*, zatwierdzonej przez MWLW 25 czerwca 2014 r.;
- *Procedurze polityki szkoleniowej i rozwoju* wprowadzonej zarządzeniem MWLW nr 104 z dnia 29 grudnia 2017 r. (która weszła w życie z dniem 2 stycznia 2018 r.).

Zgodnie z ww. uregulowaniami za analizę potrzeb pracowników oraz zgłaszanie propozycji szkoleń zewnętrznych do planu szkoleń WIW odpowiedzialni byli kierownicy poszczególnych komórek organizacyjnych. Podstawę identyfikacji potrzeb szkoleniowych stanowić miały m.in. wnioski z indywidualnego programu rozwoju pracownika, wyniki oceny okresowej oraz potrzeby merytoryczne Inspektoratu. Projekt rocznego planu szkoleń zewnętrznych, opracowany przez pracownika odpowiedzialnego za prowadzenie spraw związanych z doskonaleniem kadr i podnoszeniem kwalifikacji przez pracowników Inspektoratu, podlegać miał analizie przez MWLW pod kątem zasadności merytorycznej szkoleń oraz środków finansowych będących w jego dyspozycji.

(akta kontroli tom I str. 138-170, 468; tom II str. 32-88)

1.6. W badanym okresie obowiązywały następujące instrukcje wydane przez MWLW, na podstawie art. 14 ust. 1 pkt 1 *ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej*:

- Instrukcja dotycząca realizowania przez powiatowych lekarzy weterynarii wyznaczeń do czynności urzędowych, wprowadzona zarządzeniem Nr 24 z dnia 23 lipca 2014 r., która zarządzeniem Nr 192 z dnia 22 października 2018 r. została zastąpiona przez „*Instrukcję postępowania w sprawie wyznaczania na czas określony lekarzy weterynarii niebędących, jak i będących pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej do wykonywania niektórych czynności urzędowych*”;
- Instrukcja dotycząca realizacji staży/praktyk przez studentów i absolwentów wydziałów medycyny weterynaryjnej, wprowadzona ww. zarządzeniem Nr 24 z dnia 23 lipca 2014 r.

(akta kontroli tom I str. 3, 176-234, 469)

Zastępca MWLW wyjaśniła, iż ww. instrukcje były jedynymi wydanymi przez MWLW, niemniej nie tylko one określały sposób postępowania powiatowych lekarzy weterynarii na obszarze województwa, ponieważ obowiązywały instrukcje i wytyczne wydane przez GLW.

(akta kontroli tom I str. 3, 469-470)

1.7. W okresie objętym kontrolą MWLW wydał powiatowym lekarzom weterynarii z terenu województwa mazowieckiego jedno polecenie dotyczące podjęcia określonych czynności w zakresie bezpieczeństwa i jakości żywności, na podstawie art. 14 ust. 1 pkt. 2 *ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej*. Pismem z 7 sierpnia 2018 r. Z-ca MWLW zwróciła się do PLW o przeprowadzenie kontroli w rzeźniach trzody chlewnej, dokonujących uboju zwierząt pochodzących z obszarów objętych ograniczeniami oraz obszarów zagrożenia wyznaczonych dla ASF (afrykańskiego pomoru świń).

(akta kontroli tom I str. 3, 470; tom II str. 89)

1.8. MWLW nie opracowywał w badanym okresie w formie pisemnej analiz i ocen dotyczących sytuacji epizootycznej lub bezpieczeństwa produktów pochodzenia

zwierzęcego oraz żywności na terenie województwa mazowieckiego, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 3 *ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej*.

Zastępca MWLW wyjaśniła, iż analiza wykonania zadań polegała m.in. na zapoznaniu się i ocenie bieżącej lub okresowej sprawozdawczości oraz przy sporządzaniu dla GLW okresowych sprawozdań, raportów lub zestawień z realizacji zadań. Sposobu dokonywania takiej analizy nie sformalizowano, pozostając przy omawianiu z kierownikami (koordynatorami) sytuacji bieżącej. Istotne wyniki takich analiz i ocen sytuacji epizootycznej lub bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego, w tym dotyczące spełnienia wymagań weterynaryjnych przy ich produkcji i wprowadzaniu na rynek, przedstawiane były PLW m.in. na organizowanych przez MWLW naradach, połączonych często ze szkoleniami prowadzonymi przez pracowników WIW.

(akta kontroli tom V str. 212-218, 226-310)

Z treści pism kierowanych przez MWLW do PLW w sprawie organizacji narad w siedzibie WIW oraz z treści protokołów z tych narad wynika, że ich przedmiotem było m.in. przedstawienie bieżącej sytuacji epizootycznej na terenie województwa mazowieckiego, omówienie sytuacji epizootycznej w zakresie afrykańskiego pomoru świń na terenie województwa mazowieckiego, omówienie bieżącej sytuacji w zakresie gruźlicy bydła na terenie województwa mazowieckiego.

(akta kontroli tom V str. 226-310)

1.9. MWLW nie opracowywał, w badanym okresie, wojewódzkich programów w zakresie monitorowania substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, produktów leczniczych i skażeń promieniotwórczych w produktach pochodzenia zwierzęcego oraz w żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego znajdujące się w rolniczym handlu detalicznym.

Określone w ww. *Krajowym programie badań kontrolnych* na 2017 r. i 2018 r. limity próbek, które należy pobrać do badań laboratoryjnych na terenie województwa mazowieckiego, rozdzielane były przez MWLW na poszczególne powiaty, na zasadach określonych w Instrukcji GLW w sprawie zakresu i sposobu realizacji Krajowego programu badań kontrolnych.

(akta kontroli tom I str. 254-311; tom III str. 126-149, 276, 278)

MWLW wyjaśnił, iż nie opracował takich programów, gdyż przekazany przez GLW Krajowy program badań kontrolnych nie uszczegółowił prób z rolniczego handlu detalicznego. Zakładał pobieranie prób z rzeźni i gospodarstw (ferm). Wyznaczone w tym Programie liczby prób do pobrania, co roku rozdzielane były przez wojewódzkiego koordynatora ds. monitoringu na poszczególne PIW. PLW, realizując program na dany rok, mógł pobrać do badań próby z gospodarstwa, które prowadziło rolniczy handel detaliczny.

(akta kontroli tom I str. 254-311; tom III str. 276, 278)

1.10. Zgodnie z Regulaminami Organizacyjnymi WIW z 2015 r. oraz 2018 r. wykonywanie badań laboratoryjnych należało do zadań Zakładu Higieny Laboratoryjnej w Warszawie, w skład którego wchodziły m.in. pracownie (badań mikrobiologicznych, badań chemicznych, diagnostyki chorób zwierząt, przygotowania pożywek) oraz oddziały terenowe w Ostrołęce i Siedlcach.

Dokonane w badanym okresie zmiany posiadanej przez ww. Zakład akredytacji (AB 598) na wykonywanie badań laboratoryjnych, w zakresie badań żywności lub materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, obejmowały m.in.:

- w 2017 r.: uaktualnienie dla badanych obiektów metody oznaczenia liczby *Campylobacter* spp.; rozszerzenie dla badania wykrywania obecności enterotoksyn gronkowcowych; uaktualnienie wydania dokumentu odniesienia oraz rozszerzenie badanych cech zawartości pozostałości hormonów anabolicznych; rozszerzenie dla badania pozostałości gestagenów; rozszerzenie dla badania zawartości pozostałości stanozololu i 16 β -hydroksystanozolilu;
- w 2018 r.: uaktualnienie przedmiotu badań oraz dokumentu odniesienia dla wykrywania obecności *Salmonelli*.

(akta kontroli tom I str. 312-414)

Kierownik Zakładu Higieny Laboratoryjnej w Warszawie wyjaśnił, że środki kadrowe i sprzętowe oraz rozwiązania organizacyjne wykorzystywane przez ten Zakład były wystarczające do realizacji zadań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa żywności. W 2018 r. w Pracowni Badań Chemicznych wystąpiły problemy z terminową realizacją zadań spowodowane dużą rotacją personelu oraz niesprawnością kluczowego sprzętu. Z 13 osób zatrudnionych w tej Pracowni umowy o pracę rozwiązało osiem osób, w miejsce których zatrudniono siedem osób.

(akta kontroli tom I str. 452)

W celu rozwiązania ww. problemów MWLW, zarządzeniem Nr 188 z dnia 15 października 2018 r., wprowadził dla pracowników Pracowni Badań Chemicznych dwuzmianowy system czasu pracy na okres od 5 listopada 2018 r. do 29 lutego 2019 r. Ponadto MWLW uzyskał zgodę GLW na:

- wydłużenie z końca stycznia do końca lutego 2019 r. terminu zakończenia badań wykonywanych w ramach Krajowego programu badań kontrolnych dotyczącego 2018 r., w kierunku oznaczania hormonów i antybiotyków;
- wstrzymanie w I kw. 2019 r. dostarczania do Zakładu Higieny Laboratoryjnej w Warszawie próbek pobranych do badań z terenu województwa łódzkiego, w ramach badań monitoringowych przeprowadzanych w 2019 r., w kierunku oznaczania hormonów z grup: A1, A3 i A4 oraz antybiotyków i chemioterapeutyków wykonywanych metodą LC-MS/MS.

(akta kontroli tom I str. 452-458)

1.11. W okresie objętym kontrolą WIW przeprowadził w PIW sześć kontroli doraźnych w zakresie bezpieczeństwa żywności, w ramach realizacji dyspozycji otrzymanych od GLW (jedną w 2017 r. i pięć w 2018 r.).

(akta kontroli tom V str. 218-219)

Przedmiotem kontroli przeprowadzonej w 2017 r. w PIW w Ostrołęce w trybie uproszonym był nadzór PLW nad zakładami przetwórstwa mięsnego. Kontrola została przeprowadzona w związku z pismem GLW z dnia 30 maja 2017 r., dotyczącym anonimowej skargi na działania ww. PLW. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

(akta kontroli tom I str. 415-427; tom V str. 218-219)

Przedmiotem pięciu kontroli przeprowadzonych przez WIW w 2018 r., w trybie uproszczonym w pięciu PIW (z siedzibami w Łosicach, Ostrowi Mazowieckiej, Płocku, Wyszkowie i Żyrardowie), była weryfikacja dokumentacji z urzędowego

badania przedubojowego świń i poubojowego mięsa świń i dzików przeznaczonego na użytek własny.

Stwierdzone w wyniku tych kontroli nieprawidłowości dotyczyły w szczególności:

- występowania przypadków niezamieszczania w wydawanych zaświadczeniach o przeprowadzonym badaniu mięsa oraz w prowadzonych dziennikach badania przedubojowego i poubojowego części wymaganych danych (dotyczących m.in. pełnego adresu posiadacza zwierząt/mięsa, daty uboju/odstrzału, daty przeprowadzonego badania i metody badania);
- występowania przypadków niezgodności pomiędzy wpisami dokonanymi w dzienniku badania przedubojowego i poubojowego a informacjami zamieszczonymi w wydanych zaświadczeniach o przeprowadzonym badaniu mięsa.

Zalecenia sformułowane przez MWLW, w związku z ww. nieprawidłowościami, dotyczyły:

- przeprowadzenia szkoleń lekarzy weterynarii wyznaczonych przez PLW do sprawowania nadzoru nad ubojem zwierząt rzeźnych;
- dokonywania wnikliwej analizy zaświadczeń o zdolności mięsa przeznaczonego na użytek własny, przekazanych do PIW, przez urzędowych lekarzy weterynarii;
- przeprowadzania kontroli lekarzy weterynarii wykonujących badania przedubojowe zwierząt i poubojowe mięsa w ramach uboju na użytek własny.

PLW przesłali do MWLW informacje o realizacji ww. zaleceń.

(akta kontroli tom I str. 428-451; tom V str. 218-219, 311-367)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności WIW w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

MWLW, w badanym okresie, nie realizował obowiązku określonego w art. 14 ust. 1 pkt. 1 *ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej*, dotyczącego ustalania kierunków działania Inspekcji Weterynaryjnej na terenie województwa mazowieckiego.

Argumenty zawarte w wyjaśnieniach MWLW w tej sprawie nie tłumaczą, zdaniem NIK, przyczyn zaniechania realizacji tego obowiązku, bowiem zadania zostały określone w *ustawie o Inspekcji Weterynaryjnej* w sposób ogólny, bez uwzględnienia specyfiki poszczególnych województw.

(akta kontroli tom I str. 111, 464-465; tom V str. 368-369)

OCENA CZĄSTKOWA

MWLW zapewnił właściwą organizację WIW, umożliwiającą sprawowanie nadzoru nad realizacją na terenie województwa mazowieckiego ustawowych zadań Inspekcji Weterynaryjnej, dotyczących sprawowania nadzoru nad bezpieczeństwem oraz jakością zdrowotną żywności pochodzenia zwierzęcego. Pracownicy WIW, zajmujący się realizacją zadań kontrolnych w tym zakresie, posiadali wymagane wykształcenie kierunkowe. W WIW opracowano plany okresowych kontroli oraz programy audytów dotyczących działalności PIW oraz organizowano szkolenia dla pracowników WIW, zajmujących się przeprowadzaniem ww. kontroli. Określono limity próbek do pobrania (do badań laboratoryjnych) przez poszczególne PIW z terenu województwa mazowieckiego, w ramach realizacji Krajowego programu badań kontrolnych. Dokonywano uaktualnienia i rozszerzenia akredytacji posiadanych przez Zakład Higieny Laboratoryjnej w Warszawie, w którym wykonywane były badania ww. próbek. Podczas spotkań (narad i szkoleń) organizowanych przez WIW dla PLW prezentowane były analizy i oceny sytuacji epizootycznej na terenie województwa mazowieckiego. Pełną i terminową realizację przez WIW zaplanowanych zadań w tym zakresie utrudniała fluktuacja kadr

w komórkach organizacyjnych Inspektoratu, zajmujących się przeprowadzaniem badań audytowych oraz wykonywaniem badań laboratoryjnych. Stwierdzono ponadto, że MWLW nie wywiązywał się z obowiązków dotyczących ustalania kierunków działania Inspekcji Weterynaryjnej na terenie województwa mazowieckiego.

OBSZAR

2. Realizacja zadań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa i jakości konsumowanej żywności

Opis stanu faktycznego

2.1. Zgodnie z Planami kontroli opracowanymi w WIW, liczba kontroli planowanych do przeprowadzenia w PIW w zakresie realizacji zadań dotyczących bezpieczeństwa żywności kształtowała się następująco: 2017 r. – 29, 2018 r. – 23. Spośród ww. 52 kontroli, 37 dotyczyło sprawdzenia poprawności realizacji przez PLW planu badań monitoringu pozostałości, planu badań radioizotopów cezu oraz planu badań dioksyn; pięć – nadzoru PLW nad bezpieczeństwem żywności; trzy nadzoru PLW nad urzędowymi lekarzami weterynarii; dwie – nadzoru PLW nad zakładami produkującymi żywność pochodzenia zwierzęcego; pięć – sprawdzenia wykonania wniosków wynikających z kontroli NIK w zakresie nadzoru nad ubojem zwierząt gospodarskich.

(akta kontroli tom II str. 1-31)

W 2017 r. WIW zrealizował 25 kontroli planowych w PIW (przeprowadzanych w trybie zwykłym), co stanowiło 86,2% zaplanowanych do realizacji w tym roku. Nie zrealizowano następujących kontroli planowych:

- w PIW w Piasecznie i Ożarowie Maz., których przedmiotem miało być sprawdzenie poprawności realizacji planu badań monitoringowych;
- w PIW w Ciechanowie, której przedmiotem miał być nadzór PLW nad urzędowymi lekarzami weterynarii (działalność tego PIW została objęta w 2017 r. kontrolą doraźną dotyczącą prawidłowości nadzoru PLW nad ubojnią drobiu oraz urzędowymi lekarzami weterynarii sprawującymi nadzór w tym zakładzie);
- w PIW w Otwocku, której przedmiotem miało być sprawdzenie wykonania wniosków wynikających z kontroli NIK w zakresie nadzoru nad ubojem zwierząt gospodarskich.

Wszystkie ww. cztery kontrole ujęte zostały w Planie kontroli na 2018 r.

W 2018 r. WIW zrealizował 21 kontroli planowych w PIW, co stanowiło 91,3% zaplanowanych do realizacji w tym roku. Ponownie nie zrealizowano następujących dwóch kontroli:

- w PIW w Ciechanowie, której przedmiotem miał być nadzór PLW nad urzędowymi lekarzami weterynarii;
- w PIW w Otwocku, której przedmiotem miało być sprawdzenie wykonania wniosków wynikających z kontroli NIK w zakresie nadzoru nad ubojem zwierząt gospodarskich.

(akta kontroli tom I str. 127-137, 465-466; tom II str. 1-9; tom V str. 220)

Przyczyną odstąpienia od przeprowadzania kontroli ww. kontroli w PIW w Otwocku w latach 2017-2018, jak wynika z dokumentacji w tej sprawie, był brak zgłoszeń o zamiarze dokonania uboju na potrzeby własne.

(akta kontroli tom II str. 10-18)

Zastępca MWLW wyjaśniła, że kontrole planowe w PIW w Ożarowie Maz. i Piasecznie zostały przeniesione na 2018 r. ze względów organizacyjnych,

natomiast kontrola PIW w Ciechanowie przesunięta została na 2019 r. (w zakresie kontroli sprawdzającej wykonanie zaleceń wydanych po kontroli przeprowadzonej w trybie uproszczonym w 2017 r.), ponieważ istotne znaczenie dla sprawowania nadzoru w zidentyfikowanym obszarze ryzyka ma nadzór nad wyznaczonymi urzędowymi lekarzami weterynarii w zakładzie, którego dotyczyła ta kontrola.

(akta kontroli tom I str. 465)

MWLW zrealizował wszystkie zaplanowane do przeprowadzenia kontrole dotyczące podmiotu zajmującego się produkcją mięsa, w zakresie spełniania wymagań dotyczących jego eksportu do USA.

(akta kontroli tom I str. 466)

Analiza dokumentacji 10 kontroli planowych, prowadzonych przez WIW w latach 2017-2018 wykazała, iż zakres zagadnień objętych badaniami kontrolnymi uzależniony był od przedmiotu kontroli. Badania kontrolne obejmowały m.in.:

- prowadzenie przez PLW rejestrów i wykazów podmiotów nadzorowanych, prowadzenie analizy ryzyka na potrzeby wyznaczenia częstotliwości kontroli zakładów objętych urzędowym nadzorem, opracowywanie i realizację harmonogramów kontroli, dokumentowanie wyników kontroli i podejmowanie działań po stwierdzeniu nieprawidłowości;
- wyznaczanie przez PLW lekarzy weterynarii, niebędących pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej, do wykonywania czynności określonych w art. 16 ust. 1 pkt 1 *ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej* oraz sprawowanie nad nimi nadzoru;
- prawidłowość realizowania przez PLW planu badań monitoringu substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, produktów leczniczych i skażeń promieniotwórczych u zwierząt oraz w produktach pochodzenia zwierzęcego.

Stwierdzone w ramach dziewięciu z ww. kontroli nieprawidłowości dotyczyły m.in.:

- nierzetelnego prowadzenia rejestrów podmiotów nadzorowanych przez PLW;
- nieprzeprowadzenia analizy ryzyka i oceny w odniesieniu do jednej z grup zakładów oraz nieujęcie tej grupy zakładów w harmonogramie kontroli;
- nierzetelnego sporządzania protokołów z kontroli, w tym zamieszczania w protokołach z kontroli niedokładnego opisu stwierdzonych uchybień;
- niesprawdzania usunięcia przez skontrolowane podmioty uchybień stwierdzonych podczas kontroli;
- niezrealizowania części zaplanowanych kontroli dotyczących wykonywania zadań przez lekarzy weterynarii, niebędących pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej bądź niezwrócenia, w ramach przeprowadzonych kontroli, uwagi na nieprawidłowe wykonywanie zadań przez ww. lekarzy;
- zaniechania przez PLW kontroli prawidłowości sposobu pobierania, transportu, przechowywania i dostarczania próbek do PIW oraz sposobu prowadzenia dokumentacji przez wyznaczonego lekarza weterynarii, pobierającego próby monitoringowe w zakładzie;
- niekompletnie wypełnionych załączników do protokołów z pobrania próbek oraz braku, w części przypadków, takich załączników;
- niezabezpieczenia urządzeń chłodniczych, w których przechowywane były pobrane próby do badań, przed dostępem osób nieuprawnionych;
- nieterminowego przekazywania miesięcznych zestawień z realizacji planu badań kontrolnych

W przypadku wszystkich ww. kontroli MWLW egzekwował realizację zaleceń pokontrolnych skierowanych do skontrolowanych PLW.

(akta kontroli tom III str. 283-538; tom IV str. 1-135)

2.2. W WIW audyt kontroli urzędowych realizowany był w oparciu o instrukcję Głównego Lekarza Weterynarii Nr GIWbk.090.2/2010 z dnia 26 listopada 2010 r. w sprawie audytu wewnętrznego kontroli urzędowych przeprowadzanych przez organy Inspekcji Weterynaryjnej.

(akta kontroli tom III str. 205-261)

W 2017 r. WIW wykonał wszystkie 17 zaplanowanych audytów w PIW. W 2018 r. zrealizowano 13 audytów, tj. wszystkie ujęte w Programie audytu kontroli urzędowych na ten rok, po uwzględnieniu zmian wprowadzonych aneksami.

(akta kontroli tom I str. 112-119, 121-126, 466-468; tom II str. 389-396)

W wyniku badania dokumentacji pięciu audytów przeprowadzonych w badanym okresie (wybranych losowo)¹⁷ stwierdzono m.in., że przedmiot przeprowadzonych badań audytowych był zgodny z tematem audytu określonym w Programie audytu kontroli urzędowych na dany rok. Sporządzane z tych audytów raporty końcowe zawierały obiektywne i jednoznaczne ustalenia odnośnie działalności audytowanych PIW w obszarze objętym badaniami audytowymi. W czterech przypadkach, w wyniku przeprowadzonych badań audytowych nie stwierdzono występowania „niezgodności”, a tym samym nie zalecono działań korygujących. W jednym przypadku (audyt przeprowadzony w 2017 r. w PIW w Ożarowie Maz.) stwierdzono niezgodność w obszarze realizacji przez PLW procedury wyznaczeń urzędowego lekarza weterynarii do czynności wynikających z zakresu przechowywania w chłodniach składowych produktów pochodzenia zwierzęcego. Z ustaleń audytu wynikało, że urzędowy lekarz weterynarii, wyznaczony przez PLW do nadzoru nad chłodnią składową nie w pełni wywiązywał się z powierzonych mu czynności - zajmował się wyłącznie nadzorem nad wysyłkami produktów mleczarskich do innych krajów, nie sprawował natomiast nadzoru nad ich przechowywaniem w ww. chłodni. Termin usunięcia ww. nieprawidłowości wyznaczono na dzień 31 marca 2018 r. Wyniki audytu sprawdzającego przeprowadzonego w PIW w Ożarowie Maz. 11 września 2018 r. wykazały, że chłodnia składowa poddana audytowi w 2017 r. zakończyła działalność w połowie 2018 r. Jej infrastrukturę przejął inny podmiot, nad którym nadzór sprawował lekarz weterynarii zatrudniony w PIW (zrezygnowano z wyznaczania lekarza weterynarii niebędącego pracownikiem PIW do realizacji tego zadania). W wyniku audytu ustalono również, że poprzedni PLW do dnia jego odwołania z tego stanowiska (pod koniec lutego 2018 r.) nie podjął żadnych zadeklarowanych działań korygujących mających na celu doprowadzenie do usunięcia niezgodności stwierdzonej podczas audytu przeprowadzonego w 2017 r.

(akta kontroli tom II str. 226-377)

¹⁷ Badaniem objęto dokumentację z badań audytowych przeprowadzonych:

- w 2017 r. w PIW w Ożarowie Maz., Pruszkowie i Warszawie, których celem było ocena funkcjonowania systemu kontroli urzędowych w nadzorowanych chłodniach składowych i zakładach przepakowywania z uwzględnieniem planu kontroli urzędowych oraz kontroli przed certyfikacją wywozu do krajów trzecich w roku 2016 i 2017 do dnia audytu;
- w 2018 r. w PIW w Żurominie, którego celem była ocena funkcjonowania systemu kontroli urzędowych w nadzorze nad rozlewniami miodu;
- w 2018 r. w PIW w Mławie, którego celem była ocena sprawowania nadzoru nad transportem i ubojem drobiu dotkniętego serotypem salmonella objętym krajowym programem zwalczania oraz rozbiorem i przetwórstwem mięsa pozyskanego z tych zwierząt w roku 2017 i 2018 do dnia audytu.

Pełnomocnik MWLW ds. audytu wyjaśnił, iż skuteczność przeprowadzanych audytów oceniana była na podstawie nadesłanych przez PLW dokumentów oraz w ramach audytów sprawdzających. Audyty sprawdzające przeprowadzane były z reguły (w roku następnym) w PIW, w których podczas audytów planowych stwierdzono niezgodności. W przypadku PIW, w których nie stwierdzono niezgodności, a jedynie dokonano spostrzeżeń i formułowano wnioski i uwagi do PLW, ocena podjęcia przez PLW ewentualnych działań, stanowiła jeden z elementów podlegających badaniu w trakcie kolejnego audytu planowego w danym PIW.

(akta kontroli tom II str. 398-399)

Ze sporządzanej w WIW dokumentacji (analiz ryzyka), dotyczącej typowania PIW do objęcia badaniami audytowymi w ramach rocznego programu audytów, wynika, że rezultaty przeprowadzonych audytów, w tym stwierdzone niezgodności, stanowiły jedno z kryteriów branych pod uwagę w ramach procesu planowania.

(akta kontroli tom III str. 264-275)

2.3. MWLW nie przeprowadzał kontroli planowych w PIW, których tematem byłby wyłącznie nadzór nad produkcją mięsa odkostnionego mechanicznie (MOM).

(akta kontroli tom I str. 127-137, 465-466; tom II str. 1-9; tom III str. 61)

Sprawowanie przez PLW nadzoru nad produkcją MOM oceniano w ramach przeprowadzonych kontroli doraźnych w PIW (w Ożarowie Maz. w 2017 r. oraz w Ostrołęce w 2017 r. i 2018 r.), dotyczących weryfikacji dokonanych przez PLW zatwierdzeń zakładów zajmujących się produkcją mięsa, w trakcie których inspektorzy WIW przeprowadzili oględziny w ww. zakładach. Stwierdzone nieprawidłowości w ramach ww. kontroli dotyczyły nierzetelnie sporządzonych protokołów kontroli lub/oraz różnego rodzaju braków w dokumentacji zakładów, na które nie zwrócono uwagi podczas procesu wydawania decyzji w tych sprawach.

(akta kontroli tom V str. 372-374, 392-397)

Ponadto w 2017 r. WIW przeprowadził audyty sprawdzające w trzech PIW, których celem była ocena skuteczności działań naprawczych podjętych przez PLW w następstwie audytu przeprowadzonego w 2016 r. z zakresu kontroli urzędowych wynikających z nadzoru PLW nad zatwierdzonymi zakładami „Sekcji V – Mięso mielone, surowe wyroby mięsne i mięso odkostnione mechanicznie”.

(akta kontroli tom I str. 112-119, 121-126, 466-468; tom II str. 389-396)

Zawartość rtęci w rybach oceniana była w ramach realizacji Krajowego programu badań kontrolnych. W latach 2017-2018 pobranych zostało ogółem pięć prób z ryb (trzy w 2017 r. i dwie w 2018 r.), w kierunku metali toksycznych (As, Cd, Pb, Hg). W wyniku przeprowadzonych w tym zakresie badań laboratoryjnych nie stwierdzono nieprawidłowości (tj. dodatnich wyników badań).

(akta kontroli tom II str. 162; tom III str. 61, 106; tom V str. 375-379)

2.4. W badanym okresie 33 zakłady zlokalizowane na terenie województwa mazowieckiego otrzymały decyzję zatwierdzającą, wydaną przez PLW (20 w 2017 r. i 13 w 2018 r.). Weryfikację prawidłowości wydanych decyzji w sprawie zatwierdzenia zakładu WIW wykonywał poprzez przeprowadzanie kontroli doraźnych, w ramach których przeprowadzano oględziny w zakładach. Spośród ww. decyzji, jedna nie została zweryfikowana przez MWLW (wg stanu na dzień 6 lutego 2019 r.). Informacja dotycząca wydania tej decyzji wpłynęła do WIW w dniu 19 grudnia 2018 r.

(akta kontroli tom II str. 94; tom V str. 380-482)

MWLW wyjaśnił, iż nie posiada analiz i szacunków, co do ilości zakładów prowadzących produkcję lub dystrybucję artykułów żywnościowych bez stosownego nadzoru lub zezwolenia. Weryfikacja występowania takich przypadków dokonywana była wyłącznie w przypadku otrzymania informacji o prowadzeniu nielegalnej działalności w tym zakresie.

(akta kontroli tom II str. 95)

Postępowanie MWLW w przypadku wpływu do WIW pism informujących o wystąpieniu nieprawidłowości w zakresie produkcji lub wprowadzania do obrotu artykułów żywnościowych pochodzenia zwierzęcego przedstawione zostało w pkt. 2.6 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

2.5. Krajowy program badań kontrolnych dla województwa mazowieckiego został w pełni zrealizowany, zarówno w 2017 r. jak i w 2018 r.

W ramach jego realizacji dodatni wynik badań stwierdzono: w 2017 r. w sześciu przypadkach, a w 2018 r. w pięciu przypadkach.

(akta kontroli tom II str. 135-169; tom III str. 62-116, 278)

Pełnomocnik MWLW ds. monitoringu pozostałości oraz ds. dioksyn wyjaśniła, iż przy rozdziale na poszczególne powiaty prób do pobrania w ramach ww. Programu brane były pod uwagę następujące kryteria: liczba zwierząt wprowadzonych do obrotu, wielkość produkcji na terenie powiatu, produkcja z podziałem na gatunki, wykaz rzeźni, wykaz zakładów przetwórczych, zakłady zajmujące się przywozem produktów pochodzenia zwierzęcego oraz stwierdzone dodatnie wyniki badań. Pełnomocnik wskazała ponadto, że nie można stwierdzić tendencji występowania dodatnich wyników badań, ponieważ były to przypadki incydentalne (cztery w 2016 r., sześć w 2017 r. oraz pięć w 2018 r.). Ponadto nie zaobserwowano, żeby w poszczególnych latach dochodziło do przekroczenia limitów w tych samych powiatach.

(akta kontroli tom I str. 67; tom III str. 117-125, 276-282)

W badanym okresie MWLW skontrolował wszystkie PIW na terenie województwa mazowieckiego w zakresie realizacji Krajowego programu badań monitoringowych. W 2017 r. zrealizowano 17 takich kontroli, a w 2018 r. – 18. W wyniku przeprowadzonych kontroli:

- w 2017 r. - pozytywnie została oceniona realizacja zadań przez dwa PIW, jeden PIW (w Łosicach) został oceniony negatywnie, zaś pozostałe PIW oceniono pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości.
- w 2018 r. pozytywnie oceniono realizację zadań przez trzy PIW, jeden PIW (w Piasecznie) oceniono negatywnie, dziewięć PIW (w tym PIW w Łosicach objęty kontrolą sprawdzającą) oceniono pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości (postępowania w sprawie pozostałych pięciu kontroli w PIW, wg stanu na dzień 6 lutego 2019 r., nie były jeszcze zakończone).

(akta kontroli tom I str. 128-129, 465; tom II str. 1-9, 95-96; tom III str. 280-282; tom V str. 210, 220)

Jak wynika z treści wystąpienia pokontrolnego z kontroli przeprowadzonej w 2018 r. w PIW w Piasecznie, podstawę ogólnej negatywnej oceny wykonywania zadań przez tę jednostkę stanowiły negatywne oceny częściowe dotyczące następujących zagadnień: warunków przechowywania próbek; przestrzegania parametrów temperatury oraz czasu przechowywania próbek; posiadania protokołów kontroli pozostałości chemicznych, biologicznych i leków, wypełnionych zgodnie z obowiązującym wzorem; terminowości przekazywania miesięcznych sprawozdań

z realizacji planu badań kontrolnych; pobierania opłat za monitorowanie występowania substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, produktów leczniczych. PLW w Piasecznie poinformował MWLW o zrealizowaniu zaleceń pokontrolnych sformułowanych w ww. wystąpieniu pokontrolnym.

(akta kontroli tom IV str. 81-101)

2.6. W okresie objętym kontrolą do WIW wpłynęło 13 skarg dotyczących bezpieczeństwa żywności.

Bezpośrednio w WIW rozpatrywane były wyłącznie skargi na działania PLW. W wyniku zbadania sposobu rozpatrzenia przez MWLW dwóch takich skarg (z których jedna dotyczyła przeprowadzania przez PLW zbyt częstych kontroli w podmiotach prowadzonych przez autora skargi, a druga przeprowadzenia w sposób nierzetelny kontroli doraźnej, podjętej przez PLW w reakcji na otrzymaną skargę) stwierdzono, że w obu przypadkach skargi zostały uznane za niezasadne. W przypadku pierwszej z ww. skarg, w wyniku przeprowadzonej kontroli w PIW stwierdzono, że kontrole podejmowane przez PLW wynikały z realizacji planów kontroli oraz anonimowych skarg informujących o nieprawidłowościach w prowadzonej działalności. W przypadku drugiej z ww. skarg, weryfikację zarzutów dokonano w oparciu o analizę treści dokumentacji z kontroli doraźnej przeprowadzonej przez PLW oraz jego wyjaśnienia w tej sprawie. W obu przypadkach MWLW poinformował skarżących o sposobie rozpatrzenia ich skarg, w tym o przyczynach uznania skarg za bezzasadne.

(akta kontroli tom II str. 96-128)

Pisma zawierające zarzuty w sprawie produkcji lub wprowadzania do obrotu artykułów żywnościowych pochodzenia zwierzęcego przekazywane były przez MWLW do rozpatrzenia przez właściwych PLW w terminie do siedmiu dni od daty ich wpływu do WIW. Większość takich pism trafiło do WIW za pośrednictwem GLW, który następnie monitorował (za pośrednictwem MWLW) działania PLW w celu zbadania zasadności podnoszonych w nich zarzutów. Ustalono, że przeprowadzone przez PLW postępowania kontrolne, w pięciu tego rodzaju sprawach, nie wykazały występowania nieprawidłowości w działalności podmiotów, których dotyczyły zarzuty podnoszone w przedmiotowych pismach.

(akta kontroli tom II str. 96-105, 129-134, 400-414; 423-478, 497-498;
tom III str. 1-60)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności WIW w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

MWLW w sposób prawidłowy realizował zadania mające na celu zapewnienie prawidłowej realizacji zadań przez PLW dotyczących zapewnienia bezpieczeństwa i właściwej jakości zdrowotnej artykułów żywnościowych pochodzenia zwierzęcego. Przeprowadzał w sposób rzetelny kontrole (planowe i doraźne) oraz audyty w PIW dotyczące tych zagadnień. Sprawdzał i egzekwował wykonanie przez PLW zaleceń pokontrolnych i poaudytowych. Otrzymywane pisma, zawierające informacje o nieprawidłowościach w zakresie produkcji i wprowadzania do obrotu artykułów żywnościowych pochodzenia zwierzęcego, przekazywał do weryfikacji przez właściwych PLW, a następnie monitorował wyniki przeprowadzonych postępowań w tych sprawach. Rozpatrywał skargi na działania kontrolne podejmowane przez PLW.

3. Skuteczność systemu bezpieczeństwa i jakości Żywności

Opis stanu faktycznego

3.1. W okresie objętym kontrolą wystąpiło łącznie 225 powiadomień w systemie RASFF dotyczących województwa mazowieckiego, z czego 40 było powiadomieniami alarmowymi, a cztery powiadomieniami alarmowymi uzupełniającymi. Pozostałe powiadomienia miały status powiadomień informacyjnych oraz w jednym przypadku – typu news. Dotyczyły one stwierdzonych przypadków obecności w artykułach żywnościowych różnych bakterii, substancji lub ciał obcych. Najwięcej powiadomień dotyczyło obecności w produktach żywnościowych bakterii *Salmonelli* (155 powiadomień) oraz *Listerii Monocytogenes* (57 powiadomień).

(akta kontroli tom IV str. 410-473)

W wyniku analizy trzech wybranych losowo powiadomień w systemie RASFF, których dokonali w badanym okresie PLW z terenu województwa mazowieckiego, za pośrednictwem MWLW, stwierdzono, że przebieg postępowania w stosunku do zakwestionowanych produktów był następujący:

- powiadomienie informacyjne dotyczące obecności pałeczek *Salmonelli* w produkcie „Hamburgery wołowe/mrożone”: próbki „Hamburgerów” (wyprodukowanych 20 lipca 2018 r.) pobrane zostały do badań laboratoryjnych 23 lipca 2018 r.; sprawozdanie z przeprowadzonych badań (które wykazały obecność pałeczek *Salmonelli* w trzech próbkach na pięć zbadanych) sporządzone zostało 31 lipca 2018 r.; PLW w Warszawie 3 sierpnia 2018 r. przekazał do WIW powiadomienie informacyjne w tej sprawie w ramach systemu RASFF, w którym poinformował, że 2 sierpnia 2018 r. cała partia produktu (w którym zostały wykryte pałeczki *Salmonelli*) została przekazana do utylizacji; WIW przekazał ww. powiadomienie do systemu RASFF w dniu jego otrzymania, tj. 3 sierpnia 2018 r.;
- powiadomienie informacyjne dotyczące obecności bakterii *Listeria Monocytogenes* w produkcie „Kaszanka gryczana”: próbki „Kaszanki” (której termin przydatności upływał 3 września 2018 r.) pobrane zostały do badań laboratoryjnych 28 sierpnia 2018 r.; sprawozdanie z przeprowadzonych badań (które wykazały obecność bakterii *Listeria Monocytogenes* w trzech próbkach na pięć zbadanych) sporządzone zostało 5 września 2018 r.; PLW w Ostrołęce 6 września 2018 r. przekazał do WIW powiadomienie w tej sprawie w ramach systemu RASFF, do którego dołączono m.in. listę odbiorców produktu (który został w całości sprzedany do dnia 29 sierpnia 2018 r.); WIW przekazał ww. powiadomienie do systemu RASFF w dniu jego otrzymania, tj. 6 września 2018 r.;
- powiadomienie alarmowe dotyczące obecności bakterii *Listeria Monocytogenes* w produkcie „Rolada-sękacz”: próbki „Rolady” (której termin przydatności upływał 20 grudnia 2018 r.) pobrane zostały do badań laboratoryjnych 29 listopada 2018 r.; sprawozdanie z przeprowadzonych badań (które wykazały obecność bakterii *Listeria Monocytogenes* w dwóch próbkach na pięć zbadanych) sporządzone zostało 11 grudnia 2018 r.; PLW w Siedlcach 14 grudnia 2018 r. przekazał do WIW powiadomienie w tej sprawie w ramach systemu RASFF, do którego dołączono m.in. listę odbiorców produktu (który został w całości sprzedany do 12 grudnia 2018 r.); WIW przekazał ww.

powiadomienie do systemu RASFF, w dniu jego otrzymania, tj. 14 grudnia 2018 r.

Okres od daty pobrania próbek do badań laboratoryjnych do daty skierowania przez WIW powiadomień do systemu RASFF kształtował się w tych przypadkach w przedziale od dziewięciu do 15 dni.

(akta kontroli tom IV str. 474-526)

Zastępca MWLW wyjaśniła m.in., że w przypadku uruchomienia procedury RASFF powiatowy lekarz weterynarii jest zobowiązany przeprowadzić kontrolę zakładu, w ramach której dokonuje powtórnej analizy ryzyka oraz ustala przyczyny powodujące powstanie zagrożenia. Może to stanowić podstawę do zwiększenia liczby badań laboratoryjnych.

(akta kontroli tom IV str. 139-144)

3.2. WIW nie prowadził ewidencji podmiotów zajmujących się produkcją artykułów żywnościowych pochodzenia zwierzęcego, zobligowanych do prowadzenia badań laboratoryjnych oraz laboratoriów wykonujących badania na rzecz tych podmiotów.

Zastępca MWLW wyjaśniła m.in., że wszystkie podmioty zajmujące się produkcją żywności zobowiązane były do prowadzenia badań laboratoryjnych. Badania takie wykonywane były na koszt przedsiębiorców w wybranych przez nich laboratoriach. WIW nie posiada zbiorczego zestawienia dotyczącego liczby i kompetencji laboratoriów komercyjnych, świadczących usługi badawcze dla podmiotów nadzorowanych, m.in. z uwagi na brak obowiązku prawnego w zakresie prowadzenia takiego zbioru danych. Sprawdzenia, czy laboratorium posiada kompetencje do wykonania zlecanych badań laboratoryjnych w tym zakresie oraz czy są one miarodajne, dokonuje PLW podczas kontroli. Częstotliwość kontroli w poszczególnych zakładach ustalana jest na zasadach określonych w Instrukcji GLW Nr WIWbż—500-2/11 z dnia 11 września 2011 r. w sprawie określenia, na podstawie analizy ryzyka, częstotliwości kontroli podmiotów sektora spożywczego objętych urzędowym nadzorem Inspekcji Weterynaryjnej.

(akta kontroli tom IV str. 144-146)

3.3. MWLW nie opracował wewnętrznych uregulowań/procedur określających działania oraz zasady współpracy z innymi instytucjami na wypadek zaistnienia czynu związanego z bioterroryzmem oraz wytycznych w zakresie działań, jakie należy podjąć w przypadku wystąpienia takiego zagrożenia.

Zastępca MWLW wyjaśniła, iż MWLW jest członkiem Mazowieckiego Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego. WIW realizuje zadania przewidziane w Siatce Bezpieczeństwa Województwa Mazowieckiego, jako podmiot wiodący, wiodący-główny wykonawca podczas wystąpienia zagrożeń biologicznych: pandemii, epidemii bądź epizootii oraz jako współpracujący w innych zagrożeniach. W Planie Zarządzania Kryzysowego Województwa Mazowieckiego nie została wyodrębniona osobna procedura dotycząca zarządzania sytuacjami kryzysowymi w zakresie bezpieczeństwa żywności.

(akta kontroli tom IV str. 146-148; tom V str. 1-19)

Pracownicy WIW nie odbywali, w badanym okresie, szkoleń z postępowania na wypadek dokonania na terenie Polski aktu terroru żywnościowego.

(akta kontroli tom IV str. 147)

MWLW wyjaśnił, iż do WIW nie wpłynęła oferta dotycząca organizacji takiego szkolenia.

(akta kontroli tom V str. 368-370)

3.4. Współpraca z innymi organami w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa żywności, w ramach realizacji przepisów rozporządzeń:

- *Rady Ministrów z dnia 25 kwietnia 2006 r. w sprawie współpracy organów Inspekcji Weterynaryjnej, Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej, Inspekcji Handlowej, Inspekcji Transportu Drogowego, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz jednostek samorządu terytorialnego przy zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, w tym chorób odzwierzęcych*¹⁸;
- *Ministra Zdrowia, Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministra Obrony Narodowej z dnia 15 kwietnia 2011 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu współdziałania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej z organami Inspekcji Weterynaryjnej, Wojskowej Inspekcji Sanitarnej oraz Wojskowej Inspekcji Weterynaryjnej w zakresie sprawowania nadzoru nad przestrzeganiem bezpieczeństwa żywności i żywienia*¹⁹,

obejmowała m.in. przekazywane do wiadomości Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego (Wydział Zarządzania Kryzysowego), Wojskowego Ośrodka Medycyny Prewencyjnej w Modlinie oraz Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Warszawie informacji o wynikach monitorowania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych, sporządzanych co miesiąc przez MWLW dla GLW.

(akta kontroli tom V str. 20-44)

Działając na podstawie zawartego 18 lutego 2008 r. z Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Warszawie porozumienia, o współdziałaniu i współpracy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej i organów Inspekcji Weterynaryjnej, wytypowano zakłady produkcyjne lub przechowujące środki spożywcze zlokalizowane na terenie województwa mazowieckiego, które objęte miały być wspólnym nadzorem ze strony obu ww. Inspekcji (lista zakładów była aktualizowana w okresach półrocznych). W 2017 r. wspólnymi kontrolami (przeprowadzonymi przez Powiatowych Lekarzy Weterynarii oraz Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych) objęto 64 podmioty (obiekty) ujęte na ww. liście. Najistotniejsze uchybienia stwierdzone podczas tych kontroli dotyczyły m.in.: braku wydzielonego i oznakowanego miejsca na produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczone do spożycia przez ludzi; prowadzenia sprzedaży bez uzyskania decyzji zatwierdzającej; braku pełnej identyfikacji surowców; braku właściwej segregacji surowców, składników i gotowych wyrobów w chłodni. Ponadto w 2017 r. przeprowadzono 27 wspólnych kontroli podmiotów nieumieszczonych na tej liście, które dotyczyły m.in. sprzedaży mięsa i wędlin na targowiskach (w związku z wystąpieniem w Polsce afrykańskiego pomoru świń), legalności pochodzenia mięsa i wędlin, sprzedaży nieoznakowanych wędlin na targowisku, przestrzegania wytycznych GLW przy sprzedaży detalicznej żywych ryb. Wg stanu na dzień 12 lutego 2019 r. MWLW nie dysponował jeszcze informacjami dotyczącymi liczby wspólnych kontroli przeprowadzonych przez obie ww. Inspekcje na terenie województwa mazowieckiego w 2018 r.

W ramach współpracy Powiatowi Lekarze Weterynarii i Państwowi Powiatowi Inspektorzy Sanitarni z terenu województwa mazowieckiego wymieniali się

¹⁸ Dz. U. Nr 83, poz. 575.

¹⁹ Dz. U. Nr 88, poz. 504.

informacjami dotyczącymi m.in. nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie przeprowadzanych kontroli.

(akta kontroli tom IV str. 148-149; tom V str. 45, 49-113, 140-146)

W okresie objętym kontrolą PLW z terenu województwa mazowieckiego przeprowadzili:

- 722 kontrole obiektów, w których prowadzona była działalność w zakresie sprzedaży produktów pochodzenia zwierzęcego, wytworzonych w gospodarstwach w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (377 kontroli w 2017 r. oraz 345 w 2018 r.);
- 1 109 kontroli obiektów, w których prowadzona była sprzedaż bezpośrednia (530 kontroli w 2017 r. oraz 579 w 2018 r.);
- 361 kontroli obiektów, w których prowadzony był rolniczy handel detaliczny (112 kontroli w 2017 r. oraz 249 w 2018 r.).

Stwierdzone w wyniku tych kontroli niezgodności dotyczyły głównie (wg sprawozdań RRW-5²⁰): wymagań dotyczących pomieszczeń żywnościowych oraz sprzętu i wyposażenia; zagospodarowania odpadów żywnościowych; jakości wody, higieny osobistej i szkoleń pracowników; „traceability”²¹ i znakowania; systemu HACCP.

(akta kontroli tom V str. 150, 154)

Zastępca MWLW wyjaśniła m.in., że zgodnie ze stanowiskiem GLW, nadzór organów Inspekcji Weterynaryjnej nad działalnością polegającą na rozbiorze mięsa i jego dalszej sprzedaży konsumentowi finalnemu na targowisku może odbywać się tylko w ramach rolniczego handlu detalicznego lub działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej.

(akta kontroli tom IV str. 149-150)

3.5. Zgodnie ze sprawozdaniami RRW-5, w okresie objętym kontrolą, organy Inspekcji Weterynaryjnej z terenu województwa mazowieckiego skierowały ogółem 29 zawiadomień do sądów lub prokuratury w związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi w trakcie przeprowadzonych kontroli (20 w 2017 r. oraz dziewięć w 2018 r.), z czego: 15 zawiadomień skierowano na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń²²; 12 na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego²³, a dwa na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia²⁴. Inspektorat nie posiadał szczegółowych danych dotyczących przedmiotu tych zawiadomień oraz sposobu ich rozpatrzenia.

(akta kontroli tom IV str. 151-152; tom V str. 155-156, 483)

3.6. Miernikami wyznaczonymi przez MWLW, w ramach budżetu zadaniowego, do oceny osiągnięcia na terenie województwa mazowieckiego celu dotyczącego zapewnienia bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego i pasz były:

- stosunek liczby podmiotów i/lub jednostek skontrolowanych do liczby podmiotów i/lub jednostek nadzorowanych, planowanych do skontrolowania zgodnie z przepisami prawa i analizą ryzyka w zakresie bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego i pasz;

²⁰ Sprawozdanie z działalności i stanu sanitarnego obiektów, w których produkowane są produkty pochodzenia zwierzęcego.

²¹ Identyfikacyjność.

²² Dz. U. z 2018 r. poz. 618, ze zm.

²³ Dz. U. z 2017 r. poz. 242, ze zm.

²⁴ Dz. U. z 2018 r. poz. 1541, ze zm.

– stosunek liczby dodatnich wyników badań do liczby wszystkich wykonanych badań w zakresie bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego i pasz. Przewidywana oraz faktycznie uzyskana wartość pierwszego z ww. mierników w ujęciu procentowym w 2017 r. oraz w I półroczu 2018 r. kształtowała się następująco:

- 2017 r.²⁵: plan - 36,75 %, wykonanie - 47,44 %;
- 2018 r.²⁶: plan - 36,62 %, wykonanie wg. stanu na koniec I poł. 2018 r. - 28,56%.

Przewidywana oraz faktycznie uzyskana wartość drugiego z ww. mierników kształtowała się odpowiednio:

- 2017 r.: 0,09%, 0,00%;
- 2018 r.: 0,00%, 0,00%.

(akta kontroli tom IV str. 153; tom V str.157-209)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności WIW w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

MWLW prawidłowo reagował na otrzymywane informacje dotyczące zagrożeń dla bezpieczeństwa artykułów żywnościowych pochodzenia zwierzęcego. Otrzymywane od PLW powiadomienia w tej sprawie WIW niezwłocznie przekazywał do systemu RASFF. W ramach współpracy z innymi organami na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa żywności, MWLW przekazywał do tych organów informacje o wynikach monitoringu chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych. MWLW nie opracowywał odrębnego dokumentu określającego zasady postępowania w przypadku zagrożeń związanych z bioterroryzmem. Działania MWLW w różnego rodzaju sytuacjach kryzysowych określały uregulowania dotyczące funkcjonowania Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego. MWLW określał, w ramach budżetu zadaniowego, wskaźniki/mierniki służące ocenie realizacji celu dotyczącego zapewnienia bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego na terenie województwa mazowieckiego, które jak wynika z ustaleń kontroli, zostały osiągnięte przez jednostki Inspekcji Weterynaryjnej z tego terenu.

OBSZAR

4. Działania informacyjne, promocyjne, edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa i jakości żywności

Opis stanu
faktycznego

MWLW nie prowadził w badanym okresie działalności promocyjnej oraz informacyjno-edukacyjnej uwzględniającej bezpieczeństwo i jakość żywności. Nie podejmował działań służących zwiększeniu dostępności produktów spożywczych zalecanych do spożycia oraz zmniejszeniu dostępności produktów niezalecanych do nadmiernego spożycia, jak i działań nakierowanych na ograniczenie presji marketingowej produktów niezalecanych do nadmiernego spożycia, kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.

Zastępca MWLW wyjaśniła, iż tego rodzaju działalność nie należy do ustawowych zadań Inspekcji Weterynaryjnej.

(akta kontroli tom IV str. 153-154)

²⁵ Zgodnie z rocznym sprawozdaniem z wykonania wydatków budżetu państwa oraz środków europejskich w układzie zadaniowym za okres od początku roku do dnia 31.12.2017r. (RB-BZ1).

²⁶ Zgodnie z półrocznym sprawozdaniem z wykonania wydatków budżetu państwa oraz środków europejskich w układzie zadaniowym za okres od początku roku do dnia 30.06.2018r. (RB-BZ1).

Stwierdzone
nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W działalności WIW w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Z uwagi na nieprzewodzenie przez MWLW w badanym okresie działań promocyjnych, informacyjnych i edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa żywności pochodzenia zwierzęcego nie formułuje się oceny w tym obszarze.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 *ustawy o NIK*, wnosi o ustalanie przez MWLW kierunków działania Inspekcji Weterynaryjnej na terenie województwa mazowieckiego, stosownie do postanowień art. 14 ust. 1 pkt 1 *ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej*.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 7 maja 2018 r.

Kontroler
Robert Kaczmarczyk
doradca prawny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

.....
podpis

.....
podpis